

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Quo sensu uel qua inte[n]t[i]one dixerit ap[osto]lis, nunc aute[m] manet
fides, spes charitas tria hæc: maior aut[em] ho[rum] est charitas, & quod
hæc tria sint inseparabilia, sicut & ipsa trinitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

¶ Habuerunt sancti Patriarchæ Abraham, Isaac & Iacob (qui & ipsi Propheta fuerunt) quasdam proprias in semetipsis assimilationes patris & filij & spiritus sancti: quod & suo loco commemorauimus: sed hæc est assimilatio uniuersalis, claritas fidei, spei, & charitatis. Quæ uidelicet assimilatio in æternum manebit. ¶ Delectamur rei magnitudine, sed labor est in delectatione, dū sermo deficit inualidus, & quantillū in mente suggerit spūs, fari gestus lingua nō assequitur. Capitulū quippe magnū est, in quo uel circa quod pene defessus animus, iam terminare properat, sermonem habitū de his tribus. Quod capitulum? Nunc (inquit Apostolus) cognosco ex parte. Tunc autē cognoscā sicut & cognitus sum. Nunc autē manent, fides, spes, charitas tria hæc. Maior autem horū est charitas. Quæ enim uoce, qualibus uerbis, horū possumus uerborū sensum consequi? Verbum quippe cognitionis duram quendam significat contractum siue sensum conscientiarū, nimiam nimisq; familiaritatem habentē fiduciam in alterutrū, qui neq; per lectionem, neq; per auditionē, sed per solū fati animam scire potest experimentū. ¶ Multū est quod sacra scriptura de mutua cognitione spiritus dei & spiritus hominis agit per similitudinē. Exempli gratia: Et gaudebit sponus super sponsam, & gaudebit super te deus tuus. Quod ergo dicit, tunc cognoscam sicut & cognitus sum, uerbo cognitionis sempiternū insinuare uolens unum charitatis, siue torrentem uoluptatis, redundantē ex secreto diuinitatis in interiora animæ diligentis, quia digne uerbis explicare possit? Absconditū est à nobis toto huius nostræ peregrinationis tempore: propter quod Psalmista suspirās dicit. Quam magna multitudo dulcedinis tuæ domine, quam abscondisti timentibus te. Si absconditum est ab omni uiuente, immo peregrinante in ista mortalitate, ut recte dicat, nunc cognosco ex parte. Quid nam est nunc cognosco ex parte, præsertim quia subiungit, Tunc autē cognoscam sicut & cognitus sum? Per superscriptam similitudinē in hoc sensu adiuuemur, quæ dictū est, & gaudebit sponus super sponsam, & gaudebit super te deus tuus. Nunquam enim spōsa plene cognoscit sponi affectū, nisi dum per naturalē cōmixtionē fiunt corpus unū. Ibi plane dicere potest nunc cognosco sicut & cognita sum.

¶ Quo sensu uel qua intentione dixerit apostolus: nunc autem manet fides, spes, charitas, tria hæc: maior autem horum est charitas, & quod hæc tria sunt inseparabilia, sicut & ipsa trinitas. Caput .XVII.

¶ Andem & illud quæsitū dignū est, quo sensu uel qua intentione dixerit Apostolus, nunc autē manent fides, spes, charitas, tria hæc, maior autem horum est charitas. Nam in beata trinitate, cuius in anima hominis similitudinē per hæc tria formari iam diximus, fidem, spem, & charitatem: certum nouimus, quia nihil prius aut posterius, nihil maius est aut minus, sed totæ tres personæ coæternæ sibi sunt & coæquales. Hic autem in ista imagine siue similitudinē, est maius, & est minus: est prius, & posterius: & non parua inæqualitas, cum & supra dixerit. Et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum. Et deinde compositis tribus istis, fide, spe, & charitate, dicat, maior autem horum est charitas. ¶ Ad hæc (inquam) fides uera nunquam sine charitate, Et charitas uera nunquam sine fide est. Sicut indiuisus est unus & trinus deus, pater & filius & spiritus sanctus, sic indiuisa est una & trina uirtus, fides, spes, & charitas, quæ respectu trinitatis in anima hominū efficitur. ¶ Verge de Apostolo scire debemus: quia est, ubi suo sensu fidē prædicat, & est, ubi sensu aliorū sic de fide loquitur, ut eos, qui quasi de fide nimis præsumūt, arguat & corripiat. Deniq; suo sensu fidē prædicat, ita ut fidē, spem, & charitatē, quia uere inseparabilia sunt hæc, simul cōprehendat cum dicit. Ei uero qui non operatur, credenti autem in eum simul qui iustificat impium, reputatur fides eius ad iustitiam. Et subinde Dicimus enim quia reputata est fides Abraham ad iustitiam. Item: Non enim per legem promissio Abraham, ut hæres esset mundi, sed per iustitiam fidei. Hæc & cætera cum dicit, nimis fidē prædicat, non mortuam aut nudā, sed feruore charitatis uiuā, corona spei ornata. ¶ Et sicut sanctā trinitatē in eo interdū patris nomine inuocamus: Exempli gratia, cum dicimus: pater noster qui es in caelis: ita et hic fidem, spem, & charitatem uno prædicat & subintelligi uult nomine fidei. Porro illorum, quibus loquebatur, scilicet Corinthiorū sensu, quasi fidem à charitate seiuinxit, dicens: do (quod

Materia in ar
rabilis anio p
spm suggesta

1. Cor. 13

Tunc cognosca
sicut & cogni
tus sum.

Esa. 62

Psalm. 30.

1. Cor. 13.

Esa. 62.

Quaestio

1. Cor. 13.

Responsio.
Fides uera nū
quā sine chari
tate est.
Apl's de fide
dupl'r loquit
Rom. 4

Mat. 6

1. Cor. 13

do (quod supra meminimus) Et si habuero oem fidem, ita ut montes transferam, charitate autem non habuero, nihil sum. Illi namque fidem à charitate longe se iungebant, quia cum sine charitate essent, fidem Christi se habere putabant. Quapropter & redarguit eos, sic incipiens. Obsecro autem uos per nomen domini nostri Iesu Christi, ut id ipsum dicatis, & non sint in uobis schismata. Significatum est mihi de uobis, fratres mei, quod contentiones sint inter uos. Hoc autem ab initio non expediebat, ut primum predicaretur, scilicet fide nihil prodesse nisi per dilectionem operetur, uel quod (sicut ait Apostolus Iacobus) Fides mortua sit sine operibus. Magna cum cautela & discretionem prouidendum nouerat, quatenus in primis saltem nomen domini Christi Iesu, à rudibus & eatenus idolatris populis reciperetur, & deinde opera bona super edificarent. Propter hoc sapiens architecto iure se ipsum assimilauit, dicens eisdem Corinthiis. Secundum gratiam dei, quae data est mihi, ut sapiens architectus fundamentum posui, alius autem super aedificat & caetera.

1. Cor. 13

1. Cor. 1.

Paulus fuit sapiens architectus. Gal. 3. Iaco. 2.

1. Cor. 3.

¶ **Orandum esse, ut quoniam per haec tria reformamur ad similitudinem trinitatis, augeat in nobis fidem, augeat spem, augeat charitatem beata trinitas.**

Caput XVIII.

Voniam igitur per haec ad similitudinem tui reformamur, auge in nobis fidem auge spem, auge charitatem, o beata trinitas. Haec sunt enim diuitiae nostrae, hic thesaurus noster, haec uita nostra, o beata trinitas. Haec sapientia nostra, haec fortitudo nostra, haec gloria nostra, o beata trinitas. Hoc desiderium nostrum, hoc fundamentum nostrum sempiternum. Haec lux oculorum nostrorum, o beata trinitas. Haec iustitia nostra, haec laetitia nostra, hoc gaudium nostrum, o beata trinitas. Haec misericordia nostra, haec consolatio nostra, haec fiducia nostra, o beata trinitas. Hoc decus nostrum, haec uictoria nostra, haec corona nostra, o beata trinitas. Haec igitur auge in nobis ut in aeternum uiuentes benedicamus tibi.

Oratio ad beatam trinitatem.

FRUPERTI ABBATIS

TVITIENSIS DE GLORIFICATIONE TRINITATIS, & PROCESSIONE SANCTI SPIRITUS, LIB. VIII.

Psal. 136.

¶ **Confessionem siue laudem sanctae trinitatis canticum esse domini, quod ad interrogationem hereticorum non debeat catari in terra aliena Super flumina Babylonis. Ca. I.**

ANTICVM DOMINI IAM CANTARE

gestamus, hymnum de canticis Syon. Verba cationum, quibus uel qualibus sancta trinitas deus deorum laudatur in te o superna Syon sed cantum nostrum fletus intercipit, dum adhuc sedemus hic super flumina Babylonis. Quid ergo? Cessabimus cantare, & in salicibus in medio eius suspendemus organa nostra, dicentes: Quo modo cantabimus canticum domini in terra aliena? Minime cessabimus, immo non interrogati, cantabimus ultra uerba cationum domini. Neque enim interrogamur aut interrogari uolumus ab his qui captiuos duxerunt nos. Solent Babylonij, scilicet, filij huius seculi, confusione digni, interrogare uerba cationum, non ut ipsi capiant fidei fructum, uel ut nos pascamus, & oblectemus auriculas eorum. Maxime, ut pro uelle ipsorum in peruersum trahamus uoces scripturarum, quae cationes domini sunt, qualium uidelicet Babylonioꝝ deterrimi hostes sanctae trinitatis, Atriani extiterunt. ¶ Confortemur ad cantandum, non oblitum Hierusalem, id est, intentionem non terrenam, sed caelestem, & hanc uidelicet supernam Hierusalem propositam habentes, in principio laetitiae nostrae, quae est principalis causam hanc habere cationum. id est, praedicandi gloriae sanctae trinitatis, ut non hominibus eiusmodi, sed ipsi uero uni ac soli deo me

lege sed ut Cationes domini sacrascriptione